

LIETUVOS RESPUBLIKOS
STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 KETVIRTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO
22¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XIV-462 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR.
XII-2470 IV SKYRIAUS PAVADINIMO, 55, 56, 57, 60 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 59¹,
59² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO NR. XIV-463 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ
NUSIŽENGIMŲ KODEKSO PAPILDYMO 362¹ STRAIPSNIU IR 589 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-464
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112
40¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-465 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO
PROJEKTŲ DERINIMO PAŽYMA

Institucija / asmuo, rašto data, numeris	Pastabų ir pasiūlymų santrauka	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies
Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2021-10-06 raštas Nr. (1.59E)- 7195	<p>1. VSDĮ projekte dėstomo VSDĮ 15¹ straipsnio 2 dalies pirmojoje pastraipoje skliaustuose rašoma „(komandiruočių užsieniečių atveju – pas kiekvieną įmonę Lietuvos Respublikoje, priimančią užsieniečių laikinai dirbti pagal sudarytą sutartį dėl paslaugų teikimo ar darbų atlikimo; toliau šiame straipsnyje – komandiruotas užsieniečio draudėjas)“. Atkreiptinas dėmesys, kad užsieniečiai gali būti komandiruojami ne tik į įmones, todėl skliaustų pirmosios dalies tekstas taisytinas į „komandiruočių užsieniečių atveju – pas kiekvieną įmonę darbdavį Lietuvos Respublikoje, priimančią priimantį užsieniečių laikinai dirbti pagal sudarytą sutartį dėl paslaugų teikimo ar darbų atlikimo;“. Antrojoje skliaustuose esančio teksto dalyje klaidingai žodis „komandiruotas“ suderintas su žodžiu „draudėjas“, nors turėtų būti derinamas su žodžiu „užsieniečio“, todėl siūlome antrąją skliaustuose esančio teksto dalį išdėstyti taip : „toliau šiame straipsnyje – komandiruotas komandiruoto užsieniečio draudėjas“.</p> <p>6. Fondo valdybai tinkamam VSDĮ įstatymo 15¹ straipsnio įgyvendinimui laiko likusio iki 2022 m. sausio 1 d. nepakanka, atsižvelgiant į kitus, jau anksčiau suplanuotus darbus, dėl teisės aktų pasikeitimų nuo 2022 m. sausio 1 d. Manome, kad realus įgyvendinimo terminas galėtų būti 2022 m. gegužės 1 d. Atsižvelgiant į tai, atitinkamai turėtų būti nustatyta ir susijusių teisės aktų nuostatų įsigaliojimo data.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Formuluotė patikslinta taip: „pas kiekvieną subjektą Lietuvos Respublikoje, kuris priima užsieniečių laikinai dirbti ir teikia informaciją įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 62 straipsnio 7 dalyje ir (ar) 103 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka“.</p> <p>Sąvoką „darbdavys“ netikslinga vartoti, nes komandiruoto užsieniečio darbdavys yra užsienio valstybėje įsteigta įmonė.</p> <p>Neatsižvelgta. Iki 2022 m. sausio 1 d. yra pakankamai laiko pasirengti Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projekte (toliau –</p>

		VSDĮ projektas) išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – VSDĮ) 15 ¹ straipsnio įgyvendinimui.
Lietuvos statybininkų asociacijos 2021-10-06 raštas Nr. 12 VYR-069	<p>Asociacijos nuomone, šią naujai kuriamą sistemą bus sunku integruoti su šiuo metu sektoriuje esamomis verslo taikomomis sistemos. Todėl praktinis įgyvendinimas nebus sklandus ir sukurs verslui nemažą administracinę naštą.</p> <p>Asmuo gali turėti ne vieną, bet keletą kodų, priklausomai nuo to, kiek turi darboviečių ir individualios veiklos formų. Tai pasunkins darbdaviams ir rangovams duomenų apie kodą suradimą, tikrinimą ir valdymą.</p> <p>Įstatymas bus lengvai apeinamas. Asmuo, norėdamas gauti kodą, galės paprasčiausiai išsiimti individualios veiklos pažymą arba įsidarbinti simbolinei 1 valandai per mėnesį, t. y. gaus kodą. Tačiau tai iš esmės nesumažins „šešėlio“, o mokesčių surinkimą padidins nežymiai.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Asmuo turi turėti <i>galiojantį</i> skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodą (toliau – Kodas) arba, jeigu jam Kodas negali būti suformuotas, privalo turėti Kode užšifruojamus duomenis, nurodytus VSDĮ 15¹ straipsnio 8 dalyje, pagrindžiančius dokumentus.</p>
Lietuvos pramoninkų konfederacijos 2021-10-07 raštas Nr. S-471	<p>Esminės identifiкуotos problemos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skaidriai dirbančiojo ID nesprendžia asmens tapatybės indentifikavimo problemos, kadangi darbuotojai privalės statybvietyje turėti asmens tapatybės dokumentus. 2. Bendrovių vadovai neturės galimybės matyti informacijos apie visus savo darbuotojus jeigu Skaidriai dirbančiojo ID bus uždaro kodo IT sprendimas. 3. Statybos darbuose dažnai darbus vykdo generalinis rangovas pasitelkdamas subrangovus. Jeigu Skaidriai dirbančiojo ID neteiks informacijos apie asmenį (kodas bus uždaras), generaliniai rangovai privalės nepriklausomai nuo Skaidriai dirbančiojo ID vesti subrangovų darbuotojų apskaitą, naudoti savo atskiras apskaitos sistemas ir priemones. Pastebėtina, kad jau greitai įsigalios Darbo kodekso pakeitimas dėl generalinio rangovo subsidiarios atsakomybės už subrangovų darbuotojams mokamą darbo užmokestį. Generaliniams rangovams itin svarbu turėti prieigą prie detalesnės informacijos apie dirbantįjį, kadangi generaliniams rangovams gali tekti prisiimti atsakomybę už subrangovų darbuotojų darbo užmokestį. Pateiktas teisės akto projektas dėl Skaidriai dirbančio ID nepadės statybos rangovams administruoti statybvietyje dirbančius darbuotojus, o bus tik papildoma biurokratinė našta verslui. 4. Lietuvos pramonininkų konfederacijos nariai susiduria su situacijomis, kai darbo jėgos nuomos bendrovės nežino, kokiose statybvietyse dirba jų žmonės. Skaidriai dirbančiojo ID nesuteikia informacijos apie užsienio piliečių darbą, apie konkrečias vietas (statybvietas), kuriuose jie dirba. <p>Lietuvos pramonininkų konfederacija skatina, prieš teikiant minėtojo teisės akto</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Dėl 1-osios pastabos. Asmens tapatybei nustatyti skirta asmens tapatybės kortelė, pasas, kai kuriais teisės aktų nustatytais atvejais pakanka ir vairuotojo pažymėjimo. Nėra tikslo sukurti dar vieno dokumento, kurio apsaugos lygis būtų aukštesnis, nei vairuotojo pažymėjimo (kurio, kaip minėta, ne visada pakanka tapatybei nustatyti).</p> <p>Dėl 2-osios pastabos pažymime, kad Kodas nebus uždaro kodo informacinių technologijų sprendimas (Kodo ir Kode užšifruotų duomenų teisingumą (galiojimą) bus galima patikrinti viešai ir neatlygintinai), todėl statytojas (užsakovas) ar jo įgaliotas rangovas matys VSDĮ 15¹ straipsnio 8 dalyje nurodytą informaciją.</p> <p>Dėl 3-osios pastabos norime atkreipti</p>

	<p>projektą priėmimui, tobulinti jį sprendžiant aukščiau įvardytas problemas.</p>	<p>dėmesį, kad pagrindinis Įstatymų projektų tikslas – mažinti nelegalų darbą statybose ir kontroliuoti statybvietėse esančius asmenis. Rangovas, telefonu nuskenavęs Kodą, matys to asmens darbdavį, ar asmuo turi verslo liudijimą (individualios veiklos pažymą), ar yra komandiruotas darbuotojas.</p> <p>Priešingai, Lietuvos Respublikos darbo kodekso 108, 109, 139, 213 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymu Nr. XIV-457 įtvirtinta subsidiari rangovo atsakomybė už piniginių įsipareigojimų, susijusių su darbo užmokesčiu, įskaitant padidintą apmokėjimą už viršvalandinį darbą, darbą naktį, darbą poilsio ir švenčių dienomis, įvykdymą darbdavio, kuris yra subrangovas, darbuotojui, dirbančiam darbus, nustatytus Lietuvos Respublikos statybos įstatyme. Subsidiari rangovo atsakomybė nekils, jeigu subrangovas vykdytų piniginius įsipareigojimus savo darbuotojams.</p> <p>Siūlomas sprendimas – Kodas – nesuteiks informacijos apie subrangovo darbuotojų darbo užmokestį, kuris laikomas konfidencialia informacija. Be to, ši informacija nėra būtina keliamam tikslui pasiekti.</p> <p>Dėl 4-osios pastabos norime pažymėti Lietuvos įmonės, į kurias laikinai komandiruojami užsieniečiai (taip pat ir laikinieji darbuotojai), turi pateikti</p>
--	---	--

		įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 62 straipsnio 7 dalyje ir (ar) 103 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka LDU pranešimus, kuriuose pateikiama informacija tiek apie užsienio darbdavį (taip pat ir laikinojo įdarbinimo įmonę), tiek apie komandiruoją darbuotoją. Kodas bus suformuojamas LDU pranešimo pagrindu. Svarbu, kad Lietuvos įmonė, į kurią laikinai komandiruoti užsieniečiai, pateiktų LDU pranešimus.
Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2021-10-07 raštas Nr. 2D-16883	<p><i>Dėl Statybos įstatymo projekto.</i></p> <p>4. Statybos įstatymo projekto 66¹ straipsnyje nustatyta juridinių asmenų atsakomybė už statybvietėje esančių asmenų tapatybės identifikavimo reikalavimų nevykdymą. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad už šio įstatymo 22¹ straipsnyje nustatytų reikalavimų pažeidimą skiriama bauda nuo 2 000 iki 5 000 eurų juridiniam asmeniui – <u>statytojui (užsakovui) ar jo pasitelktam rangovui</u>, o už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens – <u>statytojo (užsakovo) ar jo pasitelkto rangovo</u>, bausto bauda už šio straipsnio 1 dalyje nustatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo 5 000 iki 7 000 eurų.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad iš siūlomo nustatyti reglamentavimo nėra aišku, kokiais atvejais turi būti skiriama bauda statytojui (užsakovui), o kokiais – rangovui.</p> <p><i>Dėl ANK projekto.</i></p> <p>ANK projekte numatyta Administracinių nusižengimų kodeksą (toliau – ANK) papildyti 96¹ straipsniu „Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nustatytų skaidriai dirbančiojo asmens tapatybės identifikavimo reikalavimų pažeidimas“ ir 362¹ straipsniu „Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatytų statybvietėje esančių asmenų tapatybės identifikavimo reikalavimų pažeidimas“.</p> <p>ANK projekto 3 straipsnio 1 dalyje numatoma pakeisti ANK 589 straipsnio 58 punktą numatant, kad už ANK 96¹ straipsnyje nustatytą nusižengimą administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI) pareigūnai.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atsakomybė kyla statytojui (užsakovui). Jeigu jis įgalioja rangovą – atsakomybė kyla šiam vienam įgaliotam rangovui.</p>

	<p>ANK projekto 3 straipsnio 2 dalyje numatoma pakeisti ANK 589 straipsnio 67 punktą numatant, kad už ANK 362¹ straipsnyje nustatytą nusižengimą administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo Statybos inspekcijos pareigūnai.</p> <p>ANK projekto 362¹ straipsnyje nustatyta:</p> <p>„1. Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatytų statybvietėje esančių asmenų tapatybės identifikavimo reikalavimų pažeidimas užtraukia baudą fiziniams asmenims – rangovams, statytojams (užsakovams), taip pat savarankiškai dirbantiems asmenims nuo penkių šimtų iki vieno tūkstančio vieno šimto eurų, juridinių asmenų – rangovo ar statytojo (užsakovo) – vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo vieno tūkstančio vieno šimto iki dviejų tūkstančių penkių šimtų penkiasdešimt eurų, darbuotojams, asmenims, esantiems statybvietėje, bet neatliekantiems statybos darbų, – nuo penkiasdešimt iki vieno šimto penkiasdešimt eurų.</p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą fiziniams asmenims – rangovams, statytojams (užsakovams), taip pat savarankiškai dirbantiems asmenims nuo vieno tūkstančio vieno šimto iki dviejų tūkstančių penkių šimtų penkiasdešimt eurų, juridinių asmenų – rangovo ar statytojo (užsakovo) – vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo keturių tūkstančių iki šešių tūkstančių eurų, darbuotojams, asmenims, esantiems statybvietėje, bet neatliekantiems statybos darbų, – nuo vieno šimto penkiasdešimt iki dviejų šimtų penkiasdešimt eurų“.</p> <p>Iš numatomo nustatyti reglamentavimo neaišku, kam turi būti skirta bauda asmenims, esantiems statybvietėje, bet neatliekantiems statybos darbų, ar statytojui, rangovui, ar juridinio asmens vadovams, ar visiems nurodytiems asmenims. Taip pat neaišku, kuo skiriasi pažeidimai kvalifikuoti ANK projekto 96¹ straipsnyje „Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nustatytų skaidriai dirbančiojo asmens tapatybės identifikavimo reikalavimų pažeidimas“ ir 362¹ straipsnyje „Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatytų statybvietėje esančių asmenų tapatybės identifikavimo reikalavimų pažeidimas“. Susidaro įspūdis, kad tai identiški pažeidimai, skiriasi tik atsakomybę taikysiančios institucijos. Be to, už tuos pačius pažeidimus juridiniams asmenims yra nustatyta atsakomybė ir Statybos įstatymo projekte, ir ANK projekte. Todėl kyla abejonių, ar nesusidarys situacija, kad tie patys asmenys už tuos pačius pažeidimus bus baudžiami du kartus.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Patikslinta Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 362¹ straipsniu ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-464 pakeitimo įstatymo projekte (toliau – ANK projektas) išdėstyto Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 362¹ straipsnyje formuluotė „kitiems statybvietėje esantiems asmenims“ (vietoj „asmenims, esantiems statybvietėje, bet neatliekantiems statybos darbų“).</p> <p>Pagal ANK 96¹ straipsnį atsakomybė numatoma darbdaviui (fiziniam asmeniui) ar darbdavio (juridinio asmens) atsakingam asmeniui, taip pat įmonės Lietuvos Respublikoje, priimančios užsienietį laikinai dirbti, vadovui ar jo įgaliotam asmeniui.</p> <p>Pagal ANK 362¹ straipsnį atsakomybė gali kilti darbuotojams, kitiems statybvietėje esantiems asmenims, taip pat rangovams (fiziniams asmenims) ar statytojams (užsakovams) (fiziniams asmenims), taip pat savarankiškai dirbantiems asmenims, juridinių</p>
--	--	--

	<p>Primename, kad Užimtumo įstatymo 55 straipsnyje nustatyta, kad nelegalaus darbo, nedeklaruoto darbo ir nedeklaruotos savarankiškos veiklos prevenciją vykdo, patikrinimus, grindžiamus rizikos vertinimu, ir skaidriai dirbančiojo asmens tapatybės identifikavimo kontrolę atlieka VDI, VMI, FNTT ir policija, vadovaudamosi jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Pažymime, kad Statybos inspekcijos pagrindinis tikslas yra užtikrinti, kad Lietuvoje būtų statomi saugūs statiniai. Kaip minėjome aukščiau, nauja funkcija – vykdyti administracinių nusižengimų teiseną dėl nelegalaus darbo – Statybos inspekcijai būtų perteklinė, didintų administracinę ir priežiūros naštą, pareikalaus papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių.</p> <p>Atsižvelgdami į tai, manome, kad už ANK projekto 96¹ ir 362¹ straipsniuose nustatytus nusižengimus administracinių nusižengimų teiseną pradėti, administracinių nusižengimų tyrimą atlikti ir administracinių nusižengimų protokolus surašyti turėtų VDI pareigūnai. Statybos inspekcija turėtų tik teikti informaciją VDI dėl statybos patikrinimų metu nustatytų pažeidimų.</p>	<p>asmenų – rangovo ar statytojo (užsakovo) – vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims.</p> <p>Visais atvejais pagal ANK atsako fizinis asmuo.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Palikus pareigą Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Statybos inspekcija) tik pateikti informaciją Lietuvos Respublikos darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nebūtų pasiektas Įstatymų projektų tikslas – mažinti nelegalų darbą. Pažymime, kad pagal ANK projektą Statybos inspekcija administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo tik dėl ANK 362¹ straipsnyje nustatytų administracinių nusižengimų.</p> <p>Manome, kad siūlomas teisinis reguliavimas nepareikalaus papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių, nes Statybos inspekcija tikrins tik statybos patikrinimo metu, ar asmenys statybvietėje turi Kodą, Kodą užšifruojamus duomenis pagrindžiančius dokumentus ar statytojo (užsakovo) ar jo įgalioto rangovo nustatytą identifikavimo priemonę.</p> <p>Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 IV</p>
--	--	--

		skyriaus pavadinimo, 55, 56, 57, 60 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 59 ¹ , 59 ² straipsniais įstatymu Nr. XIV-463 Statybos inspekcija jau yra įpareigota atlikti statybininkų tapatybės identifikavimo reikalavimų patikrinimus.
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2021-10-11 raštas Nr. 21-30492	<p>1. Dėl Statybos įstatymo projekto:</p> <p>1.6. Abejotina, ar Statybos įstatymo projekto 5 straipsnyje numatytas įstatymo įsigaliojimo terminas pakankamas, įvertinus tai, kad prie Statybos įstatymo projektu siūlomo naujo Statybos įstatymo 22¹ straipsnio 2 dalyje numatytų reikalavimų, kurie nenumatyti nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio naujo Statybos įstatymo 22¹ straipsnyje, reikės prisitaikyti ir verslo subjektams.</p> <p>2. Dėl Užimtumo įstatymo projekto:</p> <p>2.6. Atkreipiame dėmesį, kad Užimtumo įstatymo projekte siūloma nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 55 straipsnyje atsisakyti 2 dalies, kurioje numatyta, kad Statybos įstatyme nustatytų statybininkų tapatybės identifikavimo reikalavimų patikrinimus atlieka <i>inter alia</i> Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, taip pat minėto įstatymo 60 straipsnio 1 dalies nuostatos, numatančios, kad atitinkamas bylas nagrinėja ir baudas skiria <i>inter alia</i> VTPSI, o Statybos įstatymo projektu siūlomo keisti nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio naujo Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 22¹ straipsnio 1 dalyje išlieka pareiga asmenims minėtai institucijai pateikti kodą. Taigi, nors pareiga asmenims pateikti kodą VTPSI išlieka, tačiau nuostatų, numatančių VTPSI galimybę nagrinėti bylas ir taikyti sankcijas, atsisakoma.</p> <p>3. Dėl VSD įstatymo projekto:</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Iki 2022 m. sausio 1 d. yra pakankamai laiko pasirengti Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-462 pakeitimo įstatymo projekte (toliau – Statybos įstatymo projektas) išdėstyta Statybos įstatymo 22¹ straipsnio 2 dalyje numatytų reikalavimų įgyvendinimui.</p> <p>Verslo subjektai neteikė pastabos, kad būtų nukeltas Įstatymų projektų įsigaliojimo terminas.</p> <p>Neatsižvelgta</p> <p>Pagal ANK projekte išdėstyta ANK 362¹ straipsnį Statybos inspekcija pradės administracinių nusižengimų teiseną, administracinių nusižengimų tyrimą atliks ir surašys administracinių nusižengimų protokolus fiziniams asmenims.</p> <p>Pagal Statybos įstatymo 66¹ straipsnį Statybos inspekcija skirs baudas juridiniams asmenims.</p>

	<p>3.6. Atkreipiame dėmesį, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 5 straipsnio 4 dalimi, tam tikrais atvejais savarankiškai dirbantys asmenys socialinio draudimo įmokas moka patys, t. y. neturi draudėjo, pas kurį būtų fiksuojama asmens socialinio draudimo pradžia ar pabaiga, todėl siūlytume papildyti VSD įstatymo projekto 1 straipsnyje siūlomo naujo Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 15¹ straipsnio 2 ir 3 dalis papunkčiais dėl šių asmenų.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Savarankiškai dirbantys asmenys, už kuriuos yra prievolė mokėti valstybinio socialinio draudimo įmokas (privalomai draudžiami), visais atvejais turi draudėjo kodą.</p>
<p>Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2021-10-11 raštas Nr. (4.6-82Mr)-3-4434</p>	<p>1. Užimtumo įstatymo projekto 4 straipsniu Užimtumo įstatymas papildomas 56¹ straipsniu, kurio 2 dalyje nustatyta pareiga darbdaviui užtikrinti, kad jo darbuotojai, kurie pagal specialiuosius įstatymus privalo turėti galiojantį skaidriai dirbančiojo asmens tapatybės identifikavimo kodą (toliau – kodas), šį kodą turėtų darbo vietoje ir (ar) atlikdami darbus bei jį pateiktą šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytoms institucijoms, darbdavio užsakovams, kuriems atlieka darbdavio pavestus darbus ar paslaugas, taip pat specialiuose įstatymuose nurodytoms kontrolės institucijoms ir (ar) specialiuose įstatymuose nurodytiems asmenims. Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnio 2 dalį viešojo administravimo subjektas gali reikalauti tik tų dokumentų ir informacijos, kurių nėra valstybės registruose (kadastruose), žinybiniuose registruose, valstybės informacinėse sistemose ir kitose informacinėse sistemose, finansuojamose iš valstybės ar savivaldybės biudžeto ir (ar) valstybės pinigų fondų. Įpareigojimas darbuotojui turėti darbo vietoje galiojantį kodą yra perteklinis, nes priežiūrą vykdančios institucijos ar kiti įgalioti viešojo administravimo subjektai, nustatę asmens tapatybę, gali patikrinti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacinėje sistemoje, ar asmuo turi suformavęs minėtą kodą. Darbdaviams galėtų būti leidžiama pasirinkti, kokių būdu užtikrinti, kad priežiūros institucijos galėtų identifikuoti asmens tapatybę – reikalaujant, kad darbuotojai užsisegtų pažymėjimus, ar turėtų kodą darbo vietoje. Darbdavio užsakovas savo teisę užtikrinti, kad darbus atliktų tik kodą turintys darbuotojai, galėtų per susitarimą su rangovu. Siūlytume Užimtumo įstatymo projekte atsisakyti reikalavimo darbuotojams turėti darbo vietoje kodą ir atitinkamai taisyti lydinčiuosius įstatymų projektus, taip pat atsisakant atsakomybės taikymo už kodo neturėjimą darbo vietoje.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pagrindinis Įstatymų projektų tikslas – mažinti nelegalų darbą statybose ir kontroliuoti statybvietėse esančius asmenis.</p> <p>Pažymėtina, kad specialiai sukurtos programėlės pagalba statytojas (užsakovas) ar jo įgaliotas rangovas galės identifikuoti visus statybvietėje esančius asmenis, ar jie dirba teisėtai, t. y. Kodas yra pirmiausia neatlygintina palengvinanti priemonė statytojui (užsakovui) ar jo įgaliotam rangovui identifikuoti asmenis statybvietėje.</p> <p>Be to, Užimtumo įstatymo 55 straipsnyje nurodytos institucijos ne visais atvejais statybvietėje gali nustatyti asmens darbo teisėtumą, pavyzdžiui, kai statybvietėje dirba komandiruoti trečiosios šalies piliečiai. Kodas palengvins Užimtumo įstatymo 55 straipsnyje nurodytoms institucijoms galimybę atlikti kontrolės veiksmus.</p> <p>Todėl siūloma priemonė skirta palengvinti fizinių asmenų identifikavimą ir kontrolę statybvietėse,</p>

		ne tik kontroliuojančioms institucijoms, kurioms tai bus papildomas įrankis kovojant su nelegaliu, nedeklaruotu darbu, nedeklaruota savarankiška veikla ir užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimais.
Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2021-10-12 raštas Nr. 2R-5065 (3.2.Mr)	<p>1. Atsižvelgiant į siekiamą tvarkyti papildomą asmens duomenį valstybinio socialinio draudimo fondo informacinėje sistemoje, o taip pat į Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 180 „Dėl Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 16.1 papunktį, primintina, kad papildant valstybės informacinėje sistemoje tvarkomų asmens duomenų sąrašą, turėtų būti keičiami ir šios valstybės informacinės sistemos nuostatai. Taip pat siūlytina įvertinti, ar tokiu atveju nėra būtini ir kiti šių nuostatų keitimai, pavyzdžiui, asmens duomenų tvarkymo, duomenų gavėjų ar kt. kontekste.</p> <p>2.2. abejotina, kad VSDĮ gali nustatyti teisę teikti <i>kitų</i> valstybės informacinių sistemų (valstybės registru), kurie nėra susiję su VSDĮ tikslais, duomenis, įskaitant asmens duomenis;</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodyta, kad priėmus Įstatymų projektus, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau –Fondo valdyba) direktorius iki 2021 m. gruodžio 31 d. turės pakeisti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos informacinės sistemos nuostatus, patvirtintus Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2009 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. V-486 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.</p> <p>Neatsižvelgta VSDĮ projekte išdėstyto VSDĮ 15¹ straipsnyje nustatomas Kodo išdavimas, Kode užšifruojami duomenys, taip pat duomenys, kurie turi būti pateikiami Kodo tikrinimo metu, todėl manytina,</p>

	<p>Inspekcija papildomai atkreipia dėmesį į Projekto 1 straipsnį, VSDĮ papildantį 15¹ straipsnio 6 dalį, kuriame nustatyta, kad Kodas turi būti patikrinamas viešai ir neatlygintinai prieinamomis priemonėmis. Aiškinamajame rašte paaiškinta, kad „Kodui patikrinti bus naudojamas informacinis įrankis – QR kodas <i>ir jį nuskaitančios mobiliosios programėlės, skirtos naudoti privatiems asmenims</i>“. Atsižvelgiant į Reglamento 5 straipsnio 1 dalies f punkto, 25 ir 32 straipsnių reikalavimus, Inspekcija primena, kad kuriant asmens duomenų teikimo tretiesiems asmenims skaitmeninėmis priemonėmis sprendimus, duomenų valdytojai privalo įvertinti, kokias technines ir organizacines asmens duomenų saugumo priemones būtina įgyvendinti, siekiant užtikrinti tinkamą (rizika pagrįstą^[1]) asmens duomenų saugumo lygį. Tai reiškia, kad valstybės socialinio draudimo fondo valdybos fondo direktorius, prieš nustatydamas Kodo ir Kode užšifruotų duomenų teisingumo tikrinimo tvarką (kaip tai nustatyta VSDĮ Projekto 1 straipsnyje, VSDĮ papildančiame 15¹ straipsnio 6 dalimi), turėtų įvertinti, kokius reikalavimus turi atitikti mobiliosios aplikacijos, kad jos galėtų būti naudojamos konkrečiu atveju, t. y. iššifruojančios greito reagavimo kodą (angl. <i>QR code</i>) (toliau – QR kodas) tik viešu raktu; nesudarančios galimybės QR kodą ar iššifruotą informaciją saugoti mobiliojoje aplikacijoje ar mobiliajame renginyje; taip pat turėtų būti įvertinta, ar šios aplikacijos nuskaitytus asmens duomenis (QR kodą ar iššifruotą informaciją) teiks į trečiąsias valstybes (t. y. ar turi trečiosiose valstybės serverius, debesijos infrastruktūrą^[2]) ir t. t. Nors VSDĮ Projekto 1 straipsnyje, VSDĮ papildančiame 15¹ straipsnio 6 dalimi, nustatyta, kad konkrečią Kodo ir jame užšifruotų asmens duomenų tikrinimo tvarką nustatys Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktorius, vis dėlto siūlytina aiškinamajame rašte ar kitokiame tiesiogiai Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai teikiamame rašte aprašyti pagrindinius reikalavimus, kuriuos turi atitikti tokios mobiliosios programėlės, kuriomis būtų sudaroma galimybė tikrinti statybos darbus atliekantiems asmenims suteiktus Kodus.</p> <p>^[1] https://vdai.lrv.lt/uploads/vdai/documents/files/VDAI_saugumo_priemoniu_gaires-2020-06-18.pdf</p> <p>^[2] Tai ypač aktualu tuo atveju, jei QR kodą būtų galima tikrinti bet kuria QR kodus skaitančia mobiliąja aplikacija, kuri neretai yra susijusi su joje tvarkomų asmens duomenų teikimu (saugojimu) į trečiąją valstybę. Toks asmens duomenų tvarkymas sukuria duomenų valdytojui (duomenų tvarkytojui) papildomų pareigų (pavyzdžiui atlikti konkrečios valstybės vertinimą, taikyti papildomas apsaugos priemones ir kt.) ir kelia papildomą riziką asmens duomenims ir</p>	<p>kad įstatymu galima nustatyti, kad patikrinimo metu Kode užšifruoti duomenys būtų sujungiami su kitų valstybės informacinių sistemų (registrų) duomenimis.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>VSDĮ projekte išdėstyto VSDĮ 15¹ straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad Kodo formą, jo išdavimo ir panaikinimo tvarką nustatys Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius. Pasiūlymai bus įvertinti rengiant VSDĮ projekto įgyvendinamuosius teisės aktus.</p>
--	---	--

	duomenų valdytojo (duomenų tvarkytojo) galimybei užtikrinti asmens duomenų, po jų perdavimo į trečiąsias valstybes tvarkymo kontrolę.	
Valstybinės mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2021-10-12 raštas Nr. RM-40662	Atkreiptinas dėmesys, jog pagal Statybininko kortelės koncepciją, kuriai buvo pritarta Šešėlinės ekonomikos mažinimo koordinavimo komisijos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos organizuotuose posėdžiuose 2019 m., numačiusią ne tik statybų sektoriuje dirbančių darbuotojų identifikavimo priemones, bet ir informacijos apie statybų objektus, kuriuose dirbama, surinkimą bei darbo laiko apskaitą, būtų reikalinga daugiau teisinio reguliavimo pokyčių.	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, įvertinusi savo pavaldžių institucijų turimus duomenis, nustatė, kad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nebūtina kurti naujos informacinės sistemos ir galima pasinaudoti jau esančia Fondo valdybos informacine sistema, kurios valdytoja ir tvarkytoja yra Fondo valdyba; 2) galima atsisakyti papildomos registracijos ir planuotų papildomų duomenų rinkimo iš fizinių ir juridinių asmenų, o savarankiškai dirbantiems asmenims, darbuotojams ir Kodą remiantis šiuo metu turimais Fondo valdybos duomenimis. <p>Fondo valdyba jau gauna ir kaupia duomenis apie fizinius asmenis, kurie moka socialinio draudimo įmokas (visus teisėtai dirbančius darbuotojus ir teisėtai veiklą vykdančius savarankiškai dirbančius asmenis), taip pat duomenis apie į Lietuvą komandiruotus darbuotojus (teikiami LDU pranešimai). Šiems asmenims bus išduodamas Kodas (QR kodo pagrindu), patvirtinantis, kad asmuo yra nurodytas kaip mokantis socialinio draudimo įmokas Lietuvoje (darbuotojas ar savarankiškai dirbantis) ar teisėtai komandiruotas į Lietuvą. Kodui patikrinti bus naudojama mobilioji programėlė.</p>

		<p>Siūlomas sprendimas yra pigesnis (50 tūkst. Eur VSDĮ projektui įgyvendinti ir 11 tūkst. Eur Mokesčių registro pritaikymui vietoj planuotų 1,3 mln. Eur) ir greitesnis, nes greičiau bus pasiekti rodikliai, rodantys nelegalaus darbo, nedeklaruoto darbo, nedeklaruotos savarankiškos veiklos ir užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimų mažėjimą statybos sektoriuje.</p>
--	--	---